Ч. 195 (11.486). Львів, вівторок 3. вересня 1929. Рік XLVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло“, Львів. Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 5·00 зол. За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

„Точка виходу..“

I.

Львів, 2. вересня 1929.

У варшавському місячнику „Дрога“ (ч. 6. з 1929 р.) появилася стаття б. львівського і теперішнього познанського воєводи Петра Дуніна Борковського під назвою: „Точка виходу в українській справі у Сх. Галичині“ (**„Punkt wyjścia w sprawie ukraińskiej w Małopolsce Wschodniej“**) Стаття належить до того роду незвичайно рідких у польській публіцистиці появ, у яких як не безпосередньо то посередньо автори ставляться критично до теперішньої польської політики відносно українців. Самозрозуміло, що такі статті є звичайно висловом субєктивних поглядів на справу поодиноких менше або більше видатних публіцистів чи політичних діячів. Стаття Дуніна Борковського замітна передовсім тим, що він є видатним політичним діячем т. зв. санаційного табору, а далі також тим, що він вже раз був і видатним реалізатором саме тієї польської політики у Сх. Галичині, яку в названій статті просто таки осуджує.

На самому початку своєї статті підкреслює автор важну й основну ріжницю, яка заходить між фактичними національними меншостями, що живуть розкинені на даній території серед якоїсь національної більшости, і між тими т. зв. меншостями, що заселюють у державі суцільною масою якусь територію і творять на ній більшість. Справа меншостей першої категорії не творить, на думку автора, поважної державної проблеми. Вона є радше предметом гуманітарних заінтересовань і входить в обсяг справ Ліги Націй. Зовсім інакше представляється справа з другою категорією меншостей, які на даних територіях представляють собою фактичні національні більшости. Вони творять для держави, без огляду на зовнішні чинники, незвичайно важну і складну внутрішньо-політичну проблему.

У Польщі першу категорію меншостей репрезентують передовсім жиди і німці. Представниками другої категорії меншостей є українці і білоруси. Але і між представниками тієї другої категорії є ріжниці. І так білоруси, що стоять ще на доволі низькому ступні культури й національного освідомлення, творять радше на будуче поважну внутрішньо-політичну проблему для Польщі. Вона є нині, так сказатиб, **„in statu nascendi“**. За те вже нині актуальну і поважну внутрішньо-політичну проблему творять у Польщі з уваги на свою культуру, національне освідомлення та традицію українці. Але також не всі. Бо українців у Польщі ділить автор на два роди, а саме: на галицьких українців і волинських, що ріжняться між собою релігією та історією останніх 150 літ. Звязки Галичини з Волинню є слабі, а впрочім те Волинь більше інтересується Радянською Україною ніж Сх. Галичиною. Формула воєводи Юзефського: „До польської границі Польща, а за нею незалежна Україна“ — потрафляє до переконання волинських українців, що симпатизують з українським рухом на Великій Україні. Волинь почуває себе, на думку Дуніна Борковського, малим і без якогонебудь значіння під кожним оглядом краєм у відношенні до величезної Наддніпрянської України.

Зовсім не те з українцями зі Східньої Галичини. Вони — каже Борк. — вважають себе за найкультурніших, а подекуди за найважніших українців. В останніх десяти літах сильно зросла нехіть галицьких українців до ідеольогії наддніпрянців. І то в такій самій мірі до ідеольогії польонофільської, як і радянофільської. У радянофілів разить галичан суспільний анархізм, а в польонофілів резиґнація з західньо-українських теренів, заселених галицькими українцями. Ідеалом численних галицьких українців є концепція самостійної Західньої України, яка, як видно з досвіду, не могла би утриматися ні під географічним ні під господарським оглядом. Однак, здається, — додумується автор — що до цього твору скоро прилучилась би Наддніпрянська Україна. Очевидно — твердить зараз-же автор — ці ідеї є з ділянки мітів, але вони вказують на напрям і рід їх емоцій.

З того висновок, що одиноку направду поважну внутрішньо-політичну проблему для Польщі творять тепер галицькі українці. Отже автор обмежив і вкоротив для Польщі проблему національних меншостей, що є більшостями на даних територіях, на білорусів і волинських українців, тобто на цілі тисячі кільометрів квадратових і міліони душ. Словом, цю проблему звів він при допомозі своерідної політичної аритметики до Сх. Галичини і галицьких українців. Але йдім далі за автором.

Повоєнна польська політика — продовжує він — супроти українців у Сх. Галичині була нещаслива, коли мати на увазі осягнення цілі, якою для Польщі мусіла бути державна асиміляція. Перша доба повоєнних відносин була чуттєвою. Поляки були ображені на українців за те, що ці останні творили державу на території, на якій поляки правили від віків (варто підкреслити цей голос, бож є богато польських політиків, що твердять мало-що не протилежне і кажуть, що тут правила Австрія, яка політично здеморалізувала українців!). Поведення українців супроти меншостей в часи їх правління у Сх. Галичині могло глибоко обурити польське населення, що було майже цілком позбавлене репрезентації в українськім соймі, а всі справи мали вирішувати між українцями і поляками залізо і кров. Зокрема ж проби здобування Львова українцями настроїли поляків незвичайно неприхильно супроти українців. Ще одною причиною чуттєвих претенсій поляків до українців був факт, що західні держави довгий час не вирішували приналежности Сх. Галичини до Польщі, що при тодішній слабости Польщі було дуже важною справою. На українців ця недостача вирішення ділала революційно. Поляки старалися скоро дійти до позірних успіхів при допомозі радикальної національної політики. Нема сумніву, що в деяких важких моментах — твердить автор — опановує людей віра, що тільки сіючи страх можна втониматися при владі.

Справа розбірки церкви в Крилові на Холмщині.

Звідомлення посла Кохана з поїздки до Крилова.

Містечко Крилів на Холмщині має 70 проц. українського населення і від 300 літ було осідком парохії, в яку була влучена недалеко положена громада Перегоріли. В р. 1911 вибудували для себе православні українці Крилова прегарну муровану церковцю, а попри неї рівночасно і приходство. Як церква так і приходство перетревали воєнне лихоліття, незважаючи на те, що якраз Крилів був тереном довгих і завзятих боїв. Особливо гарно до нинішнього дня представляється церква, яка була ушкоджена тільки так, що гарматня куля обірвала з вежі 6 аркушів мідяної бляхи. Сталось це вчасі польсько-більшовицьких боїв у 1920 р.

Незадовго по цім почалося по цілій Холмщині, а подекуди й на Волині замикання або пересвячування православних церков на костели. Не минуло це і містечка Крилова. Перш за все вірним не дозволено під ніякою умовою залатати бляхою вежі, а потім сходитися в церкві на богослуження. В цій справі їздили делегації вірних до староства в Грубешові, до воєвідства в Любліні, а навіть до міністерства освіти і віроісповідань у Варшаві. Нічого це не помогло, хоч ніде не подано причин заборони на направу вежі. І на ній до нинішнього дня видніє незакритий отвір. В тімже самім часі з невідомих досі причин арештовано місцевого пароха о. Володимира Вижанського, якого скоро звільнено. Але вже тоді виявлялись ярко тенденції попередніх наказів і заборон. Приходство зайнято під уряд „гміни“, а священик мусів осісти при філії матірньої церкви в Перегорілах. Таким чином фактично перестав істнувати осідок парохії в містечку Крилові. Такий стан тревае досі. Але тепер приходять останні факти, які стали оконечним завершенням історії боротьби крилівчан за свою церкву.

В перших днях серпня ц. р. обійшла православну українську громаду Крилова тривожна вістка, що зі староства в Грубешові мав прийти наказ на розбірку церкви. Цю неймовірну з початку для вірних чутку, ствердив врешті війт поляк Дроньковський. Саме він звернувся до опікунів церкви Ковальського Якова і Степанюка Андрея, щоби вони конечно старалися про знесення наказу розбірки, бо він вже від двох тижнів оправдується перед старостом з розбіркою. Як він вимовився перед двома в горі названими громадянами, то спірною точкою між ним, як війтом, з одної сторони і старостом з другої, була справа коштів розбірки. Староство наказувало, щоби розбірку доконати на кошт громади, а війт Дроньковський боронився перед тим, мотивуючи своє становище так, що церква є надзвичайно сильна, мури нові, бо, як згадано в горі, походять щойно з р. 1911 і тим самим кошт їх розбірки буде великий.

Остаточно в дні 17-го серпня ц. р. зїхала на місце „комісія“. Входив до неї неусталеного мною прізвища комісар староства і якийсь інжинір від шутрування доріг з Грубешова, котрого рекомендовано перед зібраними з тієї нагоди людьми, як „архітекта“.

Комісія ввійшовши в церкву, почала оглядати церкву, а п. комісар повторяв раз-по-раз „розібрати“! Присутний при тім місцевий солтис Лис звернув увагу комісареві, що мури є такі сильні, що розбірка є просто неможливою, а крім того принесе громаді велику шкоду. Просив він в імени громадян, щоби замісць розбірки, староство дозволило поправити церкву. Тоді комісар в піднесенім тоні заявив, що поправляти не можна, бо церкву муситься розібрати, а звертаючись до війта Дроньковського дав розпорядження: щоби в найкоротшому часі почати розбірку. Колиж війт у присутности всіх спитав, на чий кошт, комісар відповів: на кошт громади. „Комісія“ відїхала, а громадяни українці кинулись на всі сторони за допомогою. Вислали вони також делегацію до мене. З доручення Президії Клюбу виїхав я туди 22. ц. м., та зібравши точний потрібний матеріял, вислав в імени Українського Клюбу депешу до міністерства внутрішних справ з рішучим протестом проти розбірки церкви. Поробив я також на місці в Крилові відповідні заходи, а зібравши людей відбув з ними в цій справі нараду та подав їм ради і вказівки, потрібні на дальшу успішну оборону.

По моїм відїзді довідався я з довірочного джерела, що наказ розбірки буде знесений.

Пос. В. Кохан.

Закарпаття.

Дальша чехізація шкільництва.

З „Русск-ого Вѣстник-а“ і „Свободи“ довідуємося, що чехізація шкільництва на Закарпатті поступає нестримно дальше. Чеські школи повстають, як гриби по дощі навіть у таких місцевостях, де нема ні одної чеської дитини у шкільному віці, а тільки жидівські й мадярські. Досі основували чехи на Закарпатті понад 140 своїх шкіл. З цим шкільним роком має бути введених в життя кільканацять зовсім нових шкіл, майже виключно з чеською мовою навчання.

Чеська учительська семинарія в Мукачеві.

„Подкарпатски Гласи“ повідомляють, що по феріях основується в Мукачеві чеська учительська семинарія. З того приводу пише „Свобода“:

Коли минулого року до руської торговельної академії в Мукачеві вже перед феріями було зголосилося до 30 учеників, а ще більше було зголосилося до іспиту по феріях, то руської паралельки, не вважаючи на просьби і петиції родичів до міністерства, не дозволено. Зате чеська кляса до учит. семинарії, до котрої стягають усіх, що не можуть дістатися до руських шкіл, бо на такі не позволяють, хоч мала перед феріями лиш около 20 кандидатів, і то в більшости не-чехів, уже діло готове. Причина оснування тої школи така сама, як майже всіх чеських шкіл. Коли наробить свинства чех, жид або таки хто з наших, і ті свинства зачинають уже занадто смердіти, то потреба лиш зорганізувати чеську школу і тим він очищений вже від всіх своїх провин і живе безкарно гарно дальше. У випадку цеї школи входить у гру проф. Штробах, що як син пануючої нації став там професором лиш з іспитом для горожанських шкіл... В дальшому „Свобода" обіцяє подати про цю справу ревеляції з тою хвилею, як згадана школа увійде в життя.

„Наші діти належать до наших шкіл!"

Під цим заголовком появилася в „Свободі" тепло написана стаття д-ра Михайла Бращайка, в якій він накликує увесь наш загал на Закарпатті до оборони прав нашого шкільництва, а зокрема взиває родичів шкільних дітей, аби вони пішли за гаслом Коменського і посилали свої діти тільки до рідних шкіл. З тої статті довідуємося м. ін., що на нашому Закарпатті є тепер 130 чеських народніх шкіл, а крім того чеські торговельні школи, ціла низка чеських горожанських шкіл і 4 чеські гімназії. Як на десять літ чеської влади, то хіба доволі!...

Посвячення могил під Зборовом.

Дня 28-го серпня ц. р. відбулося посвячення памятної з боїв Хмельницького в 1649 р. могили під Зборовом. Попереднього дня незнані злочинці перерізали поставлений на могилі дубовий хрест. Комітет Охорони Воєнних Могил хотів поставити новий хрест. Одначе це заборонено. По скінченні посвячення і відспіванні „Вічная память", хотів пос. Вислоцький промовити до учасників свята в імени Української Парл. Репрезентації. Але до промови не допущено і рівночасно почато розганяти зібрану громаду, яка в числі около 10.000 людей стояла на дооколичних полях. Це тривало 4 години, а наслідки цього такі, що зі свята вийшло 25 тяжко і 100 легко ранених. Всі рани товчені або колені. Арештовано 5 людей, яких відставлено до окружного суду в Золочеві.

Владу репрезентував на святі молодий комісар-практикант Вернер, який командував „стріляти", але стрілів не було. На святі було біля сотні поліціянтів.

Представники Української Парл. Репрезентації виїхали до Варшави, щоби запротестувати проти подій, що сталися на могилі.

На господарські теми.

Дещо про нашу рільничу школу в Милованні.

Навязуючи до вступної статті в 184. ч. „Діла" з дня 18. серпня ц. р., автор підчеркнув вагу рільничої школи в Милованні, трудно до тої установи віднестись лишеньількома словами, не представивши її українській суспільности ближче.

Працюючи в рільничім шкільництві від 8 літ, мав я досить часу й нагоди пізнати його ближче, а навіть брав участь у нарадах над його долею, зорганізованих мін-ством рільництва у Варшаві. Тому думаю, що не переборщу, коли скажу, що за винятком кількох взірцево ведених шкіл у Польщі, і то переважно на заході, Милованя на похвалу Т-ва „Просвіта" є школою дійсно одною з найліпших. Саме в попередньому місяці обїзджав я багато рільничих шкіл у корінній Польщі, а також у Виленщині, звідки приїхав до Галичини, бо за всяку ціну забажав побачити Милованя. Не жалую того, бо побачив я те, чого, правду сказавши, цілком не сподівався.

Школа в Милованні положена в дуже гарній околиці, будинок її містить у собі просторі і строго гігієнічні кімнати, як мешкальні, так і наукові. Особливо наукова світлиця взірцева і можна її порівняти з світлицями головної школи сільського господарства у Варшаві. Словом: людина внутрі будинку чується не як на галицькім грунті, але десь на заході. Будинок для учительського персоналу тепер в будові, стайні, повні прекрасних сементальських коров, дуже гарні, дробу всяких рас дуже поважне число. Позатим огородництво спочиває в фахових руках і праця йде там від вчасного ранку до пізного вечора.

Ведення цілої школи зорґанізоване просто знаменито і можна одержати точну відповідь в кожнім часі на всякі запити, і то не лишень від абсольвентів школи, але також і від служби. Коли зважити, що те все до цього часу ведеться без ніяких державних підмог чи субвенцій, а тільки власними силами, то школа в Милованні тим більше вводить очевидця в подив.

Оскільки мені відомо, то міністерство рільництва заінтересувалося тепер цею школою. Тому можна надіятися, що воно буде її вчасти відтепер також дотувати.

Григорій Керницький,
учитель рільничої школи на Поморю.

На східні теми.

Грузія.

II.

Після насильної анексії Грузії Росією, грузини не припинили боротьби за свою незалежність. Перший протест, був протестом грузинської жінки.

Отож коли російський ґенерал Лазарев вимагав від хорої королеви вдови Марії, аби виїхала нетайно до Росії, королева забила його штилетом. У відповідь на це, росіяне почали репресії, масово арештуючи, та висилаючи з краю патріотів-опозиціоністів. Повстання, яке вибухло в 1804—1805 р., уряд російський кріваво здавив. В 1812 році, покладаючи надію на Наполеона, грузини знова орґанізують повстання, яким кермує брат короля Ґеорґія XII., князь Олександер, але помимо великих зусиль та витрати в людях, — воно не вдається.

Повстання 1818—1820 р. в західній частині краю, теж кінчається невдачею та страшними репресіями. В 1832 році, росіяни виарештовують в Тифлісі членів орґанізації, яка підготовляла повстання в цілій Ґрузії. В 1855 році Росія ліквідує князівство Сванетії, за що у відповідь князь Константин Дадешкеліяні забиває кутаїського ґубернатора Ґаґаріна. Наміри російського уряду скасувати князівство Мінґрельське викликують повстання грузин та інтервенцію Туреччини, але вкедовзі по цьому в р. 1867 росіяне таки ліквідують автономічне князівство Абхазке. Велика частина населення, абхазці-мусульмани, добровільно еміґрують до Туреччини. В році 1886 семінарист Лаґіяшквілі вбиває свого ректора, за те, що він назвав грузинську мову, собачою мовою. Підчас похорону ректора Чудецького, екзарх Грузії прокляв країну, з якої походить убійник. У відповідь на той виступ екзарха, голова тифліської шляхти князь Д. Кіпіяні виступив з протестом, в якому зазначив, що в проклятому краю нема чого робити екзархові і той справді мусів покинути Грузію. Інша річ, що за свій виступ Кіпіяні заплатив життям, — він був убитий у Ставрополі.

В революції 1905—1906 року Грузія приймає активну участь, але незалежницький грузинський рух є здавлений так само як всі інші національні рухи на території бувшої Росії. Цілі грузинські місточка були зруйновані російськими військами. Репресії російського уряду викликують відповідь грузинського революційного руху й у Тифлісі забивають шефа штабу кавказької військової округи Ґрязнова, а в Александрополі ґенерала Аліханов-Аварського.

Майже в тому самому часі скликаний зїзд грузинського духовенства до Тифлісу вимагає автокефалії для грузинської церкви, незалежність якої Росія знищила в році 1811, віддаючи грузинську церкву під московську руку. На заклик екзарха Грузії, росіянина Нікона, зїзд був розігнаний, — але Нікон був забитий.

Д-р ІВАН БРИК.

Зі Львова до Кембрідж.

(Докінчення.)

Поїзд виїздить із Сальцбурґа. Вечеріє. Альпейські велити сягають головою аж до місяця, щось таємничого з собою говорять і окутуються хмарами. Блисне місяць і згасне, чути далекі громи, перелітають блискавки. Незабутня картина, могутнє враження. Стація Санкт Йоган у Тиролі. Буря. Поїзд жде близько дві години. Ще невелике спізнення і спимо далі. Якеж велике наше здивування, що після шости годин їзди нам ще до Інсбруку далеко, ми щойно в Куфштайні.

Я вдоволений, що за дня їхатиму через одну з найкращих країн, а всі ми разом щасливі, що минули катастрофу, яка певно нас чекала, якби були не мали опізнення. Внаслідок бурі десь високо обірвалася скеля, та камінням і деревами засипала наш шлях. Ми довідалися, що наш поїзд мусів вертати та їхати іншим шляхом. І добре сталося, бо бачив славний Куфштайн. Схід сонця. Стрілою летять хмари і навипередки оперезують дрімучі, зелені гори, що свої верхи весело купають у проміннях сонця. Дикі вони, аж страшні. Долиною вється закована в камяні береги річка, а над нею ясно-зелені луги. Будівлі гарні, легкі, навіть великі, муровані масиви притулені до верхів як ластівочі гнізда. Дзвонять дзвони. Щойно тепер зрозумів я, чому повстав переказ про сплячих лицарів у Куфштайні, чому там була вязниця для „політичних злочинців", де мучилися і українці за польську, а не свою справу. Аж тепер відчув я всю силу й красу тирольських мельодій великого чеха Гавлічка, знані в прегарнім перекладі І. Франка.

Далі Інсбрук. Неділя. Характеристичні для Тирольців жовті й зелені капелюхи, зелені одяги з короткими штанами. Жінки в коротких спідницях. Мужчини й жінки, старі й молоді з добре випханими наплечниками, з закованими довгими палицями і взуті в міцні черевики. Якась прогулька. До возу з написом: „Паріс" не вісідають і не непокоять тих, що мають за собою й перед собою далеку дорогу.

Поїзд мчиться стрілою, бо від Куфштайну везе нас електрична льокомотива. Не знаю, чому воно так є, але мені здається, що тому, щоби ви могли спокійно дивитися, щоби іскри не влітали в ваші очі, щоби дим не засмороджував і не брудив чудового творива природи. Краєвид застно змінюється. Місцями ліворуч гори вкриті лісами, з зеленими полянками, а праворуч дикі, голі, аж білі, здається руїни великих замків з баштами і ґотицькими шпилями.

А долиною шумить річка, а над нею сіножати, картофля, переважає кукурудза, великі сади. На сіножатях маленькі шопи, що здалека роблять враження вуликів; там складають сіно, яке зимою звозять до дому санками, бо на горах за високо, так, що візком ані не виїдеш, ані зїдеш, тай шанують землю і не роблять всюди доріг через своє чи сусідське поле. Через річки, потоки й дебри сміло перекинені легкі мости, а гори пробиті численними тунелями, з яких найбільший перед Лянґен, довгий на 12.000 метрів. Доми низькі, муровані. Переважає білий й жовтий мур, вікна переважно мальовані на зелено, а дахи з червоної черепиці. Побачите й дахи побиті ґонтами або драницями.

Бухс, гранична стація, висококультурна паспортова й митна ревізія і... Швайцарія. Небосяжні гори, а під ними озеро, Валлєнзе, яке вабить ваше око ріжними відтінками води від темносиньої аж до сірої. Квіти зелень, з яких виглядають білі доми, з зеленими вікнами і червоними дахами, або стрункі вежі каплиць чи костелів. Зелені луги, сади, на пасовисках гарна, чиста худоба. Соняшно, тихо. Так само і на лицях здорових, усміхнених людей. Такою країною їдете аж до Цюріху, що поетично серед квітів і дерев розсівся на горі. Відтак гори опадають, країна стає зеленим, цвитучим гарним підгірям. Німецький характер поволі зникає і... Базилея.

Французька ревізія дуже сувора. Моєму товаришеві подорожі за пачку 25 австрійських папіросів казали заплатити 60 фр., так, що він волів її віддати. Був я свідком сцени, як з обуренням питали якогось мадяра, чи він не говорить по французьки. У наш вагон всіло багато французів, побачив я вже і жовнірів, яких не бачив ні в Австрії, ні Швайцарії. Льокомотиву дали вже парову. На стаціях рух, гамір. Написи білі на синьому тлі, перони засмічені, брудні. Країна одноманітна, рільнича, з промисловими оазами. Так аж до Бельфор. В год. 12-ій в ночі ...Париж.

Було би за сміливо малювати саме місто й життя в ньому після дводенного побуту. Тому обмежуся до загального враження. Париж місто велике, гарне й веселе. Дещо пізнати його зміг я завдяки щирій ввічливости д-ра В. Паневка, який знає Париж так, що може бути найідеальнішим провідником. І справді був таким для мене, бо вмів не тільки показати те, що гарне, але й навязати до минулих і недавніх історичних подій, які мали всесвітнє значіння, а в останньому часі болючо заважили на долі українського народу, принайменше західньої його вітки.

Іпов я мостом, збудованим з мурів збуреної підчас великої революції вязниці Бастилії і станув на прегарній, просторій площі Конкорд, де відбувалися кріваві сцени гільотинування, бачив вулицю якою везли на смерть короля при

Реакція, яка запанувала після революції 1905—6 р. р. тривала до світової війни, до якої Грузію втягнули події. Тільки після революції 1917 року Грузія увільнилася від російської 117-літньої неволі, оголошуючи свою самостійність 26. V. 1918 року.

Після листопадового большевицького перевороту, грузини скликали в Тифлісі Народній Грузинський Зізд, який вибрав зпоміж себе Народню Раду Грузії. Рада зорганізувала секції, які відповідали ріжним ділянкам державного життя.

Вірмени, та Азербайджанці рівнож утворили свої народні ради. Одночасно революційні організації Закавказзя вибрали зпоміж себе Закавказький Комісаріят. Після розігнання большевиками Загально російського установчого зібрання, його члени, вибранці Закавказзя, утворили в Тифлісі Закавказький сойм, перед яким був відповідальний Закавказький Комісаріят. Першим питанням для Закавказького сойму і його Комісаріяту було питання війни чи мира з Туреччиною.

Треба згадати, що російські війська вкінці 1917 року, після большевицького перевороту почали самовільно покидати турецький фронт, залишаючи богатий військовий матеріял. Отже треба було влекшити поворот москалям до дому та створити з народнього кавказького війська новий фронт проти Туреччини. Тимчасом формування власного війська йшло з великим трудом, тому, що більшість кавказьких частин була на европейському фронті. В такій ситуації Кавказ був заскочений Берестейським миром, на підставі якого Росія віддавала туркам Батумську та Карську округи, з чим не могли погодитися місцеві мешканці. Війна з Туреччиною відновилася з тією зміною, що противником Туреччини був національно відроджений Кавказ.

Закавказький союз*) не мав ще як слід зорганізованої армії й туркам вдалося заняти Батум, Карс, Александрополь, та підійти аж до Тифлісу. Представники Азербайджану в спільному Закавказькому соймі оголосили невтральність і їх війська активної участи у війні грузин з турками не брали. Таким робом Туреччині легко вдалося окупувати Вірменію й Азербайджан, а Грузія протягом пару місяців мусіла сама оборонитися перед ворогом. Самостійність Грузії була виборена, але без Батумської округи.

Брак спільних інтересів народів Закавказзя розбив їх спільну державу, та 26. V. 1918 року Закавказький Сойм сам розвязався. Того самого дня в Тифлісі проголошено незалежність Грузії. Вірменія проголосила свою незалежність, Азербайджан свою. Туреччина в осені 1918 року евакувала Вірменію та Азербайджан, які приступили до організації своїх держав. Ще протягом 1919—1920 р. р. Грузія робила заходи в справі створення Кавказької конфедерації, але в життя перевести цієї ідеї не пощастило.

Проводячи війну з турками за Батумську округу, грузини рівнож мали збройні сутички з большевиками, та добровольчою російською армією Денікіна. Річ у тім, що Денікін мав замір організувати свою операційну базу на Закавказзі і в тому дусі впливав на уряд Вірменської республики, настроюючи його проти Грузії. Це вилилось у напади вірмен на грузинські кордони в 1918 році. Аж ось прийшов версальський мир. Англійці заняли Константинополь, а швидко потім також Батум. Тримають його до 7. VII. 1920 року: того дня Англія передала Батум Грузинам.

Створення уряду Кемаля Паші було важливим моментом в житті молодої грузинської держави. Порозумівшися з большевиками кемалісти починають сильну агітацію на терені Азербайджану. В тому часі большевики ліквідують Денікіна й маючи безпосередній доступ до Закавказзя, за допомогою своїх емісарів роблять переворот в Баку. Спроби повстання проти совітського Азербайджану большевики жорстоко здушують та починають активно виступати проти Вірменії і Грузії. Осінню 1920 р. Туреччина атакує Вірменію і в листопаді в Еривані паде Дашнакцаканський уряд, місце якого займає большевицька влада.

Зайнявши Азербайджан, большевики заатакували Грузію від сторони Азербайджанського кордону, але грузинська армія відперла їх. Пояснюючи цю сутичку „місцевими непорозуміннями" большевики запропонували переговори, на які грузини згодилися, та наслідком яких 7. V. 1920 року в Москві большевики визнали незалежність Грузії, а 16. XI. 1920 року підписали з Грузією транзитову умову.

Л. Л.

*) Офіціяльна назва союзу була: „Федераційна [illegible] республика,

Підсумки.

(Допис з Волині

(Докінчення.)

І справді, до всього торкнулася отрута неповажности. Відкриття „Рідної Хати" супроводжувала напасть на „Просвіту" та її керманичів, переплутана „дебітом", „кредитом" й іншими продуктами хорого розуму. Зробили вечірку — й оказалося, що світ не бачив ані такої забави, ані такого здвигу людей; зробили виставу — й виявилося, що на протязі історії це перший раз засяло сонце „західньо-европейської культури" на східньо-азійських волинявів. По кожнім кроці бідних людей, які пробували щось осягнути, счинився такий непристойний галас самореклями, звязаної обовязково з такою босяцькою лайкою під адресою дійсних чи уроєних противників, що від цього бруду розвалювалося все. Але вершком безголовя — це й сліпий *побачив*, — був новотвір під назвою Кредитовий Банк, що повстав також, розуміється, з „волі найкращих синів українського народу й на чолі з таким фаховим „директором", як Петро Певний й таким „теоретиком новітньої кооперації", як редактор „Укр. Ниви". Це був останній клин, який без жалю вбив у спину санаційної групи, п. Певний. Чи ставила вона розбивацькі цілі чи ні, чи вірила в свою справу чи ні, чи помилялася в методах чи ні, але „Кредитовий Банк", який заложено проти добре функціонуючого Українбанку з відібранням кредитів останньому й признанням першому, що жадного біляясу не мав і не має, — з доносом на Українбанк у кожному числі „Ниви", з обріхуванням цілої української кооперації, з нечуваною в свойому найдацтві нагінкою на директора Українбанку, з підбурюванням членів до всяких протестів, з виразним намаганням знищення чужими руками своєї установи з розбиванням одиного господ.-кооперат. фронту й *без публичного відмежування від цеї справді каїнової — й підступної й злочинної праці* — все це поставило всіх санаторів поза межі будьякого *громадського* трактування чи розважування їхніх вчинків.

Кредитовий Банк фактично знищив укр. санаційну групу, як таку, як *громадську групу*, відповідальну за своє поступовання й признаючу в свойому поступованні елементарну етику. І, коли кожний з членів санаційної групи вже відчуває величезну діспропорцію поміж деклярованими обіцянками й паршивенькими чинами — хай не шукає винних по-боці *організованого* українського громадянства. Хай же потрафить проаналізувати *безконтрольне* поступовання своїх отаманчиків, яке кожному з них відібрало депозит попередніх років громадської праці.

Громада — великий чоловік. Не всякому доводиться панувати над громадою. В кожному разі, панувати над нею не з титулу праці, а з титулу *чужої волі* ніколи ще довго не вдавалося. Панувати-ж з титулу морального й ідейного банкроцтва — *нікому* ще не пощастило. Це найголовніщий підсумок, який доводиться випровадити з цілорічньої „діяльности" угодової групи на Волині.

Інші підсумки теж незвичайно сумні: українізація школи змінилася на „активізацію шкільництва"; українізація церкви — на „розмосковлення богослуження"; господарча самодіяльність населення — на „новітню кооперацію; самоврядування — на „господарчу демократію". В практиці всі ці гасла привели до „Р. Хати" з картами й пятикою, до „Кредитового Банку" з державними субсидіями, до повного занепаду української парохії в Луцьку, до погрому української гімназії й до такого багна у всім до інакше думаючих — з погрозами, службовими нагінками, адміністраційною пресією, лайкою, брехнею, лайдацькою провокацією, що не те, що балакати, але мріяти навіть на осягнення якихсь реально-позитивних здобутків для української справи не доводиться.

Облудою, галасливою самореклямою й цілковитим нищенням національних цінностей в минулому й сучасному життя не збудувати, не відродити, не двигнути на творчі шляхи.

Розуміють це й доморослі санатори — звідси стільки лайки й крику, крику й лайки. Стільки хапатні, де можна й скільки можна. Стільки „творчого запалу" для здобуття теплих посад. Стільки уваги для власного добробуту. Стільки культу для безідейности, навколо якої зєдналося все гайвороння, що досі сиділо на віддалі від битої української національної дороги. Нині — його час. Чи надовго?!

Олександер Ковалевський.

Студентські справи.

Конґрес Союзу українських студентських організацій Румунії.

В суботу 24. і в неділю 25. серпня ц. р. відбувся в Чернівцях І. конґрес Союзу українських студентських організацій в Румунії („СУССР"), який мав досить оживлений хід нарад і найшов неабияке зацікавлення між нашим громадянством. Розпочав свої праці цей конґрес в 5-ій годині пополудні у великій салі „Народнього Дому", при активній співучасти заступників усіх чотирьох українських студ. організацій в Румунії і великого числа гостей. Між присутніми можна було побачити багато маркантних осіб українського громадянства.

Конґрес отворив п. Томоруґ Е., д-р мед., як голова ініціятивного комітету. По короткім сердечнім привіті завізвав п. Томоруґ конґрес, щоб 5-хвилевим повстанням з місць вшанував память тих товаришів, які полягли на полі слави за волю України. Потім забрав наново слово і в довшій промові старався зясувати в широких рисах історію українського студентсва на Буковині від заснування університету і вказати обставини, які примушують українське студентство Румунії гуртуватися в одну організацію, отсе саме „СУСОР". Бесідник закінчив висловом на-

[illegible]иках: „слава Робеспіерові!" де відтак та сама юрба вела на смерть і свойого любимця, ходив я по тих місцях, де стояла королівська, відтак юрбою спалена палата. Бачив я славну могилу незнаного французького жовніра і ту дорогу, куди входило побідне військо Наполеона і ту, якою входили союзні дефілюючі війська після останньої великої війни. Бачив я палату, де велися мирові переговори і історичну будівлю, де жила сумної памяти дуже численна і коштовна українська делеґація. Стояв і на тому місці, де Шварцбарт убив отамана Петлюру, та згадав славну розправу, від якої лице соромом вкривається. Жива й плаксива історія українського народу — записана кріва[illegible] на мурах Парижа.

А Париж справді гарний. Площі просторі, прикрашені статуями й обелісками, вулиці широкі, будівлі великі й зі смаком збудовані. Багаті вистави, величезні магазини з рухомими сходами і електричними підоймами, в ночі гарні, світляні ефекти, рух невольний. Бачите життєву радість і багатство, а французького духа найкраще схарактеризує вам вежа Айфля, височезна, легка, майже коронкова симетрична будівля — забавочка, а прецінь своєю залізною, ґеніяльною конструкцією могутня, сильна, але не придавлює, а бавить вас.

Життя не дороге, отже недорогі й авта, якими чужинець рад не рад мусить послугуватися. Але поперед вас переїде іноді добра сотка авт, доки вам удасться зловити таксівку. Стільки є приватних! А життєва стопа, як я довідався, канцелярійного доворця певно вища, ніж високого урядовця в Польщі. Не дивота, цеж світова держава з багатою землею і багатими кольоніями. Що правда, ні на вулицях, ні на двірцях не так чисто, як в Австрії і Швайцарії; навіть брудно. Іювонь. Неудімнок [illegible] люксусовий поїзд І. кл. з Пульманівськими білими ваґонами. За чверть години рушив і мій поїзд. Я ще без обіду, а треба їхати морем, жолудок не може бути порожній. Йду на обід. Може хто цікавий, як він виглядав? Отже: мельон, мішанина, пікантний риж з яйцем, телячий бітель з присмаженими барабулями і молодим горохом, пляцок з ананасом, сир, овочі, чорна кава, лікер. Заплатив 31 фр. і 3 фр. напивок. Взагалі ті напивки, які треба давати службі, дуже руйнують вашу кишеню за границею.

Переїзджу країну, яка дуже пригадує нашу. Стерня, а на ній зложене збіжа, не як у нас, а по кілька снопків, тут і там вівсик, буряки, барабоyя, неужитки, на яких дрімає худоба, корчі, верба, шувар.

Далі простори управної ріллі, гарні городи, довгий міст, на горі баня, яка нагадує баню катедри в Перемишлі. Це Бульонія, а далі пристань Кале. Перехід від поїзду до корабля вигідний. Доки перейдете виходом, де контролюють пашпорти, вже жде на вас при кораблі носій з вашою валізкою.

Море спокійне. Корабель лишає за собою чумацьку дорогу, яка довго біліється на синяві морського плеса і губиться десь далеко в безкраї. Нараз за кораблем летят меви, значить вже недалеко беріг. І внедовзі, як у казці, виринають з моря білі, скелисті береги Англії.

Пристань Довер. Дуже чемний носій бере вашу валізку і дає вам у руки кусок масивної бляхи. Це його нумер. Йдете іншим виходом, входите до салі, де відбувається ревізія багажу, а носій вже дає вам знак рукою. Ревізія сувора. Порядок удержує велитень-поліцай у чорному одязі, з чорним шеломом на голові. Після ревізії переходите до поїзду і їдете землею, що трясе цілим світом.

ції на краще будуче для українського студент-
ства й уділив голосу поодиноким заступникам
делегацій. Делегації вислали: українське культ.-
спорт. т-во „Буковина“ в Букарешті, українське
студ. т-во „Громада“ в Ясах, українське акад.
козацтво „Запороже“ й українське акад. козац-
т-во „Чорноморе“, Чернівці.

Як перший забрав слово заступник т-ва
„Буковина“ п. Н. Коропецький, д-р вет. мед.
Далі вложив заяву п. Корниляк, як заступник
т-ва „Громада“ в Ясах, який заявив, що його ор-
ганізація дасть всяку можливу поміч створенню
і розвоєві „Союзу“ і вказує головно на конеч-
ність справдішньої праці в рамцях цеї нової ор-
ганізації, а не тільки захоплення, яке скоро пе-
реходить у забуття. Від акад. коз. „Чорноморе“
говорив п. Якубович В., студ. філ., який підчер-
кнув факт, що наша суспільність перенята мно-
жеством кличів, з яких велика більшість не здій-
снюється, одначе він вірить, що така обєднуюча
організація, як „СУСОР“, виконає свої обовязки,
які вона на себе перебере. „Ми нарікаємо, замі-
тив бесідник, на наших попередників, що нам
оставили кайдани, тому-ж ми повинні оставити
нашим нащадкам волю.“ Тільки сміливо і впер-
то вперед! Останній забрав слово п. Лев Рома-
новський, д-р прав, як заступник акад. коз. „За-
пороже“; він в довшій промові захоплює як деле-
ґатів так і гостей, особливо закінченням, де в мар-
кантних, ядерних висловах вказав на ціль май-
бутньої організації „СУСОР“, як і на хосен, що
вийде із цього не лише українському студент-
ству, але й цілому народові.

Як перша витала зпоміж гостей конґрес п-ні В. Лукашевич ім. „Жін. Громади“. Слідувала довша промова д-ра Льва Когута, як заступника „Української Школи“ і часоп. „Рідний Край“, гол. редактора „Часу“ п. Ю. Сербинюка, заступника читалень ім. М. Лисенка і т-ва М. Шашкевича в Чернівцях, б. посла п. Л. Івасюка та заступника української акад. корпорації „Запороже“ у Варшаві п. Івановича.

По вичерпанню точки привітів конґрес продовжував по короткій перерві, свою працю тільки при співучасти делеґатів і гостей, членів якоїсь із акад. українських організацій.

По довшій дебаті вибрано виділ, що складається із 12-ох членів і 4 членів надз. косісій. Виділ уконституувався в неділю 25-го, вибравши п. Л. В. Романівського предсідателем, а п. Б. Якубовича його заступником. Конґрес рішив приступити в члени „ЦЕСУС“-а.

День засідання „СУСОР“-а — це важна дата в історії українського студентства в Румунії. З отсим днем перестає всяке ходження осібняком поодиноких організацій українського студентсва і всі справи, які обходилиб ціле студентство в Румунії, будуть полагоджувані отсим центральним органом, якому всі організації мусять як його члени підчинятися.

Виділ Союзу українських студ. організацій Румунії повідомляє, що на конституючому засіданні вибрано виконавчий комітет у такому складі: Романівський Лев, В., д-р прав, предсідник; Якубович Василь, студ. філ., заст. предсідника;Антонюк Володимир, студ. прир. наук, писар; Драчинський Омелян, канд. ґеоґр., скарбник; Костинюк Волод. Ст., канд. прав, реф. орґ. і стат.; Циганюк Кость, канд. прав, реф. екон. і доп.; Петрюк Ярослав, канд. прав, реф. преси; Живко Антін А., студ. прав. без функції. В склад надзірної ради входять пп.: Томоруґ Епамінонд, докторанд мед., Деренецький Омелян, канд. філ., Шлемко Роман, докторанд ґеоґр., Бережан Мирослав, канд. мед. — Адреса „СУСОР-а“ така: Чернівці, вул. Петровича ч. 2.

(За „Часом“).

Другий день нарад Ради Ліґи Націй.

З Женеви повідомляють, що в суботу 31. серпня ц. р. Рада Ліґи Націй радила над звітом Масіля в справі інтелектуальної співпраці, а після того розглядала деякі господарські справи, а між іншим питання продукції цукру. В суботу підписано теж умову між Польщею і Німеччиною в справі ліквідації німецького майна в Польщі.

Лет Цепеліна.

ШТИМИР 1. IX. (тель.) Пільот воздушного корабля Цепеліна фон Шіллен, висловлює своє найбільше вдоволення з прецезійного ходу годинника Longines на воздушнім кораблі, в часі лету Цепеліна наоколо світа.

Гаська конференція — закінчена.

З Гаґи повідомляють, що в суботу 31. серпня ц. р. в год. 1.30 пополудні закінчено гаську конференцію.

Конференцію замкнено без підписання яких небудь актів і лише провідник Жаспар та секретар Гакей загарантували точність загального протоколу в формі, яка буде принята на слідуючій конференції представників урядів разом з підписанням документів. На внесок Стреземана вибрано Жаспара провідником конференції представників урядів. На внесок Сновдена порішено, що Жаспар буде провідником всіх слідуючих конференцій.

Протокол фінансової комісії.

З Гаґи повідомляють, що в суботу 31. серпня ц. р. фінансова комісія покінчила свої праці. Комісія устійнила в основі проєкт протоколу, який буде обнимати вже осягнене порозуміння. Також принято зміст анексів. Рати для Югославії виноситимуть 6 міл., а для Портуґалії 2 міл.

Після Надренії — звільнення басейну Саари

З Льондону доносять, що в суботу 31. серпня ц. р. оголосило анґ. міністерство війни офіціяльний комунікат про те, що вже видано анґ. військам приказ звільнювати Надренію. Перші анґ. відділи покинуть Німеччину вже в дні 14. вересня ц. р. і протягом 6-ти місяців звільнення Надренії покінчиться.

З Парижа повідомляють, що в вересні ц. р. починаються вже безпосередні німецько-французькі переговори в справі басейну Саари

Несподівані успіхи Сновдена в Газі.

До Льондону вернув Сновден ще в суботу, який перед своїм відїздом з Гаґи подав кореспондентові інформації в справі осягненого в Газі порозуміння.

Приняття пляну Юнґа і осягнення порозуміння в справі звільнення Надренії закінчує на думку Сновдена останки европейської війни та створює міцні основи мира устійнюючи до того політичне і господарське життя Европи. Сновден заявив, що осягнені Англією успіхи на гаській конференції значно перевищають надії, які публична опінія Анґлії покладала на гаську конференцію.

Ліґа Націй займається дрібничками. — Мекдональд виїхав до Женеви.

В суботу в 11 год. перед полуднем виїхав з Льондону Мекдональд у товаристві дочки і ґр. С. Челвуда до Женеви.

Пополудні прибув Мекдональд до Парижа і зайшов до міністерства закордонних справ, де конферував з Бріяном. По дорозі до Парижа Мекдональд заявив в інтервю кореспондентові бюра Райтера в справі гаґської конференції таке: Хоч були почування, які хвилювали членів конференції, проте кінцеві наради довели до вислідів, що принесли користь цілій Европі і велику поміч Ліґі Націй.Всі дискусії і умови, які мають бути основою порозуміння , слід оперти на тактиці отвертої гри, якою саме послугувався Сновден. Мекдональд сподіється, що в будуччині не треба буде послугуватися такою боротьбою. Справа розброєння залишається надалі основним питанням політики Ліґи Націй. *Здається, що протягом 3—4 останніх літ займаємося дрібничками.* Більше значіння мирові запевнює умова між двома державами як воєнні кораблі, полки війська, одна або дві ескадри літаків.

Зі спортового життя.

Ліґові змагання.

Львів. Поґонь—Краковія 1:1 (0:0).
Краків. Гарбарня—Висла 1:0 (0:0).
Варшава. Польонія—Варшавянка 5:1.
Катовиці. Леґія—І. Ф. Ц. 2:1 (0:0).
Лодз. Л. С. К.—Чорні 4:2 (2:1).

За мистецтво львівської округи.

Стрий. Лехія-Польонія Перемишль) 3:2 (2:2, 1:1).

Таким чином мистцем львівської округи стала Лехія, що тепер буде змагатись з мистцями інших округ за вхід до ліґи.

Товариські змагання.

Львів. Поґонь І. Б—Україна 3:2 (2:2).

Фатальну помилку зробив провід секції копаного мяча України, що зголосився на розіграння змагань з Поґонею І Б після високоцифрової перемоги України над Поґонею ліґовою, тимбільше, що дружина України тепер не в формі (що бачить навіть ляік), а до того вимучена постійними змаганнями. Через отсю програну з резервами Поґоні (до речі: не зовсім заслужену, бо на основі ходу гри вислід повинен бути ремісовий) Україна одним махом програвила три-четвертих того морального капіталу, що його здобула собі в другій половині змагань за мистецтво А-кляси, а передовсім своєю перемогою над ліґою Поґонею. Наслідки недільної програної не дадуть на себе довго ждати, а в першу чергу відчує це каса України. Та важніший від каси є моральний престіж дружини, і то не тільки в очах власного й чужого громадянства, але також в очах самих грачів. А саме цей престіж поставлено легкодушно і цілком без потреби на непевну ставку і його у львиній части страчено. А чи легко і скоро буде можна страчене надробити, сумніваємося. — Про саму гру ширше завтра.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Скромність чи стиль?!

В нас наприклад так:

— Чули ви, будують дім для банку „Громадська сила“!?

— Найвищий час. Тільки щоби дім був сякий-такий!

— Не тільки буде сякий-тикий, але репрезентаційний.

— Що ви кажете? Знаменито. Нарешті раз заімпонуємо чужим.

І будують.

Плян будинку робить хтось із найблищої родини директора, голови надзірної ради, або таки сам директор чи голова. Весь народ жде нетерпеливо кінця будови. Цілі товпи патріотично настроєних громадян вистоюють під будівлею, оглядають, радять, розпитують.

— А на що ви такі підсіння даєте?

— Як нащо! Приїде хтось возом з провінції, то де заїде?

— А що це за стиль пане надінжинір?

— Це... Наш... Полтавсько-сецесійний з домішкою гуцульсько-ґотицького барока.

— Вибачте... Чи головного входу не буде?

— Як жеж ні. А ось перед вашим носом.

— Отсі дверцята?!

— Мій пане. Ми не є гохштаплери. Нам не треба панських входів, мармурових сходів і т. п.

— А вестібуль буде?

— Пощо?! Ми на такий натовп не числимо...

Врешті, коли дім готовий, то аж тоді всі бачать, що він ані не репрезентаційний, ані вигідний. В підсіння ніодна фіра не заїзджає, а хто прийде — пів години шукає входу. Одним словом менше більше так як у „домі ім. Лисенка“ у Львові...

Але скаже хтось: Це було так давніше. Нині не ті часи, не ті люди. Ми за той час богато дечого навчилися.

А от наприклад:

Переноситься один банк на нове мешкання. Кільканацять літ надумувався, врешті вирішив, що треба.

Заки перенесеться мусить, ясна річ, приготувати домівку. Коротко: перевести реконструкцію.

Люди стають і подивляють. Дехто питає:

— Це справді має бути на банк?

— А ви як думали, на кримінал?

— Воно на те друге більше похоже. Такі страшні штаби в вікнах...

— Страшні! Але сильні. Нам про красу не йде.

— Деж буде вхід?

— З заду від подвіря.

— Чому?

— Добродію, ви хіба з неба впали. Прийде яка демонстрація, заки замкнемо вхід, демонстранти вже в середині...

— Як схочуть залізти до середини, то й вікном залізуть.

— Зараз чути, що ви не банковець. Вікном не посміють.

Врешті реконструкція закінчена.

Парадний вхід до банку міститься: корилором просто, потім на ліво, потім на право, потім знову на ліво і... вже вхід!

Над входом вивіска: гарна, широка а передовсім довга. Так довга, що половина назви банку ще на стіні, а половина вже в повітрі.

Біля парадного входу двері до пивниці з права, а смітярка з ліва. Мабуть для симетрії.

Хоч дехто каже, що цього вимагає своєрідний стиль.

А мені здається, що це тому, що ми скромні, що ми не любимо блищати.

Ні одягом, ні формою, ні словом, ні думкою. Наді все — тим останнім...

Галактіон Чіпка.

НОВИНКИ

— **Зміна прізвищ.** Небавком вийде новий польський закон, що дозволить лекше зміняти громадянам прізвища. Особи, що мають прізвища смішні не будуть потрібувати в проханні подавати ніяких мотивів, чому хотять його змінити. Незаможні зможуть бути звільнені від оплати та стемплів; нині така оплата коштує 220 зол. Влада зможе відмовити зміну прізвища, коли хтось вибере собі прізвище історичне, дуже відоме та популярне.

— **Злодії у Львові.** Чотирьох львівських бандитів дістало від 3 до 6 міс. вязниці за ріжні „гостинні виступи“. — Арештували префосійного злодія зі Самбірщини І. Ваніка, якого обвинувачують у підстріленні поліцая Беля в Перемишлі. — У центрі міста біля готелю Жоржа зловили вечором злодія, який лазив по дахах, перескую-

ши на стрихах кілька куфрів з біллям. — До V-ої гімназії вломався Ярош Авід, що від двох місяців мав в опіці цю школу. — Помер професійний злодій Йосиф Пехура, що недавно вийшов з вязниці; його ранив смертельно один з нічних сторожів у власній обороні.

— Про неморальні фільми. Один із наших читачів пересилає нам статтю з докорами на адресу одного з кін, що воно виставляє кримінальну авантюру, з якої можна навчитись як опорожнювати чужі кишені, придумувати ріжні ошуки, тощо. Такі фільми бачить молодь і з них не бере доброго прикладу. Зовсім справедливі уваги нашого дописувача торкаються не тільки такої програми і одного кіна. Більшість фільмової продукції не має дуже виховуючих зразків, дарма, що віддавна панує тенденція, щоби закінчення фільми було „добре", „моральне" і „щасливе". Вина тут не власників кін, які часто не знають, який є зміст присланої фільми, а вина школи і родичів, що дозволяють недоліткам, а навіть дітям ходити до кіна на щонебудь. Перед війною, коли шкільна молодь мала т. зв. мундурки, власники кін могли її не пускати до середини, коли був такий розказ шкільної влади. Нині важко відріжнити гімназиста від свобідного челядника. Кіно стало не від нині одним із найбільше приваблівих огнищ для молоді. Боротись із цим можна лише в той спосіб, щоби шкільна влада подбала про два-три кіна в місті з програмою виключно для молоді. А до цього часу родичі та педагоги повинні не дозволяти дітворі оглядати картини, що є багато гірші від злодійських штукарств!

— Ріжні вістки. У Познані зїхались власники ресторанів, барів і столичних „сніданкових" льокалів з усієї Польщі, щоби нарадитись над своїми клопотами. — В Антверпені вилетіла в воздух фабрика вибухових матеріялів. — У південній Японії почалась епідемія сплячки, на яку недужає денно 20 осіб, з чого 10 вмирає; причиною мають бути страшні спеки. — За один місяць сконфіскували у Польщі на 300.000 зол. контрабанди сталевих виробів, на 200.000 тютюну і на 300.000 парфуми, що йшли з Німеччини. — У Колюмбусі (Спол. Держави) згинув на електричнім кріслі відомий міський ветеринар д-р Снук, засуджений за отроєння своєї любки. — Мадярський філянтроп граф Семсей записав запас 300 міліграм радіюма вартости 300.000 пенго інститутові для дослідів рака. — Помер 80-літній австрійський маляр Карль Майр-Грац. — Згорів англійський королівський замок у Люльворт, що мав 500 літ.

— Обід у Газі. Голяндська королева приймала офіціяльним обідом чужинних делегатів, що приїхали в Гагу сваритись між собою і годити посварені держави. На обіді було 80 осіб за 8 столами. Обід складався з 8 страв і десеру. З назв цих страв придуманих віддавна штудерно французькими куховарами нелегко розібрати їх внутрішній зміст. Зупа з огляду на традицію на голяндськім дворі називалася „зупа Петра Великого". Донька царя Павла I. була жінкою короля нідерляндського. Був на обіді і російський кавяр. На жаль, на кожну страву гості мали лише 3 і пів хвилин часу; за годину треба було попробувати всього. Члени робітничого англійського уряду брали вперше участь у королівськім обіді на чужині. Пані Сновден була одягнена як королева; сукня і сапянці були перетканї срібними нитками, на шиї мала дорогоцінні перли, на голові бриліянти, а на плечах китайський шаль. Бріян сидів поруч голяндської королевої.

— Цікавий автор. Арештований італієць Каміля, якого одні признають як професора університету, а другі впевняють, що це злочинець Брунері, друкар, рішив у вязниці написати книжку про своє життя. Книжка матиме заголовок „Шукаючи за самим собою".

— Літак сіваркою. Зі Сан Франціско приходить звістка, що плянтатори рижу в Каліфорнії вжили перший раз літаків як механічних сіварок. Засіяння було дуже добре.

— Міліони на поправу краси. Англійська статистика стверджує, що Велика Британія видає тижнево 4 міл. фунтів на косметики. Скільки жінок (а може й мущин) уживає пудру, найкращим доказом є факт, що тільки одна фірма виробляє тижнево тонну пудру. Німеччина експортує до Англії більш 170 тонн косметиків річно. Америка видає на косметики ще більше як Англія: 35 і пів міл. фунтів річно. Усі ці фунти в грошах і в вазі йдуть на обличча жіноцтва!

— Згукова фільма в церкві. Недалеко від Міляно, в монастирі св. Франціска, крутили недавно згукову фільму в супроводі церковних хорів і органів. У фільмі брали участь черці і фахові кінові артисти з метою познайомити малі церкви, як виглядає справжня католицька церковна церемонія.

— Дотеп чи „випадок" сатирика. Бельгійська газета „Етуаль Бельж" пускає в світ сензацію, яку чеодин прочитає з повною усмішкою на обличчі: Бернард Шов, великий драматург і сатирик... закоханий! Сімдесятка поза ним, але він зустрів американську красуню Една Петерс. Не якунебудь, а патентовану конкурсовою нагородою як типова представниця американської краси. Вона з Міямі, на Фльориді. Побачивши Шова, сказала вона: „Він молодий, чарівний. Нема більше захоплюючого мущини". А Шов відповів, що він у ній закоханий, від першого погляду. І то так, що про це почув світ. Тепер не лише красуня, а весь світ разом із нею думає над тим, чи це правда. Бо досить Шов сміявся зі світа та жінок; пора, щоби світ і жінки почали сміятись із нього.

— Справлення помилок. В недільному „Ділі" (ч. 194) зайшло знову кілька прикрих помилок, з яких деякі справляємо. Так у передовій статті, в четвертому відступі (2-е речення), зложено помилково: „занотовано наново спілку держав", замісць: **„змонтовано"**. В пятому відступі (3-е речення) пропущено слово „французько"; має бути: „англійсько-**французько**-німецько-італійсько-бельгійське порозуміння". — В заголовку статті „Замітки і відгуки" перекручено слово „санаційні" на „сензаційні". Цей заголовок має виглядати так: „Чим радуються **санаційні** органи?". Інших, менше важних помилок не наводимо.

В обороні літературного імени.

Заява В. Лукича-Левицького.

У філядельфійських „Епархіяльних вістях" появилася перед двома роками стаття *В. Лукича* під заг. „*Іван Франко. Кілька спогадів і кілька здогадів його сучасника і співробітника*". Ця стаття вийшла відтак в р. 1927 у Філядельфії з друкарні при Сирітськім домі окремою брошурою (Стор. 19 у 8-ці), де на заголовку і при самому кінці як автор надрукований: В. Лукич. З огляду на те, що я здавен-давна у своїх писаннях чи у виданнях, які виходили під моєю редакцією або яких друкованням я займався, уживаю цього псевдоніму і який є загально знаний, через що навіть з дуже поважної сторони запитувано мене, чи згадана стаття вийшла від мене, уважаю подібним заявити, що я не є автором згаданої статті і навіть до року 1928 не знав, що вона появилася. З цією заявою вдержувався я до часу, коли зможу роздобути статтю та її перечитати. Це вдалося мені аж тепер завдяки Вп. Волод. Дорошенкови, від котрого я одержав цю брошуру. З переднього слова до неї: „Від Редакції" виходить, що цю статтю переслав автор спершу не до „Епархіяльних вістей", а до якогось іншого органу з тим, що як він її не надрукує, то позволяє її надрукувати „де можливо", причім дав дозвіл підписати його, як дотичне видавництво вважатиме за відповідне: „або псевдонімом або і повним іменем і назвиском". Користаючи з цього уповажнення, редакція „Епархіяльних вістей" заявляє від себе: „Беручи під увагу розагітовання загалу демагогами, уважаємо вказаним, не наражувати Вп. Автора на неприємности й містимо його працю під псевдонімом". Авторови редакція зробила прислугу, але підписуючи моїм псевдонімом його статтю, наразила на неприємність мене, довголітнього, бо від 1875 р. до 1916 р., товариша і приятеля Івана Франка, що високо цінив його твори, працю і заслуги для української науки і письменства, і до якого сам Іван Франко відносився завсіди з щирою приязню і симпатією. Читач згаданої брошури не може навіть підозрівати мене в її авторстві, бо на стор. 15. автор пише про себе: „...десь у 1905 чи 1906 році, не памятаю вже, я видавав „Молоду Україну" ще молодим студентом", — а підписаний в рр. 1905 чи 1906 не був „студентом", бо ще в 1882 р. іменовано мене судовим авскультантом.

Мій псевдонім і моє правдиве назвище має якесь „щастя"; не тільки в Америці користуються ним, але перед роком надруковано в „Ділі" кореспонденції з Парижа з підписом: В. Левицький". Не потребую хіба заявляти, що я не є іх автором.

Василь Лукич — Володимир Левицький.

Дописи.

З НАД ЗБРУЧА. *(Фестин у Скалі).* Дня 4-го серпня ц. р. відбувся в Скалі польський фестин при співучасти відділів війська (К. О. П.). Тому, що в фестині ніхто не брав ні з українців ні з жидів участи, польські жовніри напастували по дорозі прохожих людей з бльочками для купования білетів вступу зовсім поза районом, де відбувався сам фестин. Прохожі відказувалися від купна в цей спосіб білетів вступу і з тої причини прийшло до словної перепалки між капралем і одним хлопцем. Згаданий капраль пішов на фестинову площу і маючи відповідний наказ від поручника, забрав з собою жовнірів і пішов у місто шукати за хлопцем, з яким сперечався, а здогонивши його в місті, зачав до безтями бити. Прохожі, свідки побоїв взяли в оборону невинного хлопця, при чім повстала загальна сумотоха зі стріляним жовнірами з крісів. В наслідку вийшло з сумотохи трьох поранених хлопців. Побитих Романа Боднарука і Михайла Яцишина запровадили жовніри до касарні, примістили в якійсь кімнаті з двома малими шибками, заткали ці шибки мішком, щоб не було видно і хто лише з жовнірів прийшов, кожний уважав за обовязок бити і штовхати обох притриманих. До касарні не допущено нікого з кревних з їдою а також не допущено висланого родичами побитих місцевого лікаря д-ра Візенталя, щоби дав лікарську поміч побитим. Щойно на другий день пополудні приїхала комісія з Борщева, що взяла місцевого лікаря Шапіру. По списанні протоколів, випущено обох побитих на волю. Оба побиті удалися у вівторок до Борщева до лікаря д-ра Кітнера, який списав протокол лікарських оглядин і передав судові. На інтервенцію громадянина Караїма в часі найбільшого замішання у поручника Фішера, що був на фестиновій площі, поручник Фішер заявив: „Я далем розказ жолнежом, я за ніх одповядам". Родичі побитих хотіли телефонувати до староства в Борщеві, однак почтова урядничка Фішерова, жінка поручника К. О. П. заявила, що телефон не функціонує, бо зіпсутий.

БУЧАЧ. *(Літературно - мистецький вечір).* В Бучачі обєднався гурток молодих людей, що пробують свого пера і кладуть несміливо перші кроки на літературному полі. Вони влаштували в дні 25. серпня ц. р. свій перший літературно-мистецький вечір, що пройшов надсподівано гарно. На вечорі читано виключно літературні твори місцевих авторів, які перетикувано музичними творами. Вечір отворив о. В. Мельник (Лімниченко) короткою промовою, а після того відчитав три свої вірші: „Хто нам храми попалив", „Душе моя" і „До Твоїх ніг". Лімниченко зумів у цих поезіях чудово передати степенування людського болю, а заразом дав зразок особистої і громадянської лірики. Поруч Лімниченка виступали ще в ділянці поезії Ост. Самсоненко і Вол. Недоля, а в ділянці прози Вол. Кручко, М. Коропченко і Б. Журавель. Дехто з них подає гарні надії на будуче, але в загальному всім їм треба ще багато попрацювати над собою, аби їх твори представляли справді мистецьку вартість. Частину програми заповнили комічні монольоги Дереша, в яких порушено справи з часу творення Української Держави й сучасне наше положення. Багато місця присвячено в них особливо Бучачеві. Щоб розбудити серед публики ширший інтерес до української літератури, відчитано (правда, досить слабий) реферат п. з. „Нова українська муза", в якому змальовано часи від першого виступу М. Вороного до нинішних днів. У музичній частині звернув на себе увагу гарною технікою і ніжністю виконання скрипкового соли п. В. Жилавий. З численности гостей можна догадатися, що бучацька інтелігенція ставиться дуже тепло і прихильно до літературної творчости своїх синів і наділяє їх великими симпатіями. На закінчення насувається одне настирливе питання: Чи не моглиб і по інших наших повітових містах зорганізуватися, як у Бучачі, письменницькі гуртки, які час до часу пробувалиб своїх сил у прилюдних виступах?

ПІДГАЙЦІ. *(Кому у нас віддано будову Народнього Дому).* Яке слабе у нас почуття самопошани й національної гідности, нехай послужить такий приклад: В Підгайцях будується великий Народній Дім. Акція будови спочиває в руках виділу філії „Просвіти". До виконання робіт при тій будові зголосились ріжні підприємці і виділ філії „Просвіти" на своєму засіданні ухвалив приняти оферту одного з наших людей, якого візвав, щоби приїхав до списання

умови. Зі своєї сторони виділ поставив йому важні вимоги. Дотичний оферент (Дмитро Черніхівський з Маріямполя і Йосиф Геваніцький з Ходорова) доповнив усі вимоги і негайно приїхав до списання умови. Але в міжчасі знайшли ся там такі люди, що цілу справу перевернули горі дном і будову нашої святині, Українського Народнього Дому, віддали мазурові Шарінґерові. Робітники також мазури — тоді, коли наші люди не мають за що зачіпити рук... Цікаво, чи в теперішніх часах знайдеться хоч один випадок, де українцеві відданоб будову польського „Сокола" чи „Дому Людового"? — *Інжинір.*

ТРУСКАВЕЦЬ. (Z uwagi na spokój kuracjuszy...). Кружок Краєвого Товариства Господарського „Сільський Господар" у Трускавці задумав устроїти в дні 18. серпня ц. р. фестин на площі „Городище" в Трускавці, але старостово в Дрогобичі письмом з дня 17. серпня 1929 р. чспр. 600/Zgr. I. e. відмовило на уряджения такого фестину словами: Prośby wniesionej o udzielenie zezwolenia na urządzenie festynu na tłoce zwanej „Horodyszcze" w obrębie zdrojowiska Truskawiec nie uwzględniam z uwagi na spokój kuracjuszy". А тимчасом громадська толока, на якій мав відбутись фестин, віддалена около $1^1/_2$ кільометра від центра купелевого заведення, ну — і „kuracjusze" також не дикі люди, щоб могли занепокоїтись українським фестином. Слід зазначити, що старостово в Дрогобичі не відмовляє зовсім дозволу на фестини навіть у самім парку купелевого заведення, але тільки товариствам польським і жидівським. Саме в першій половині серпня ц. р. відбувся в тім парку фестин „TSL." і огляд на спокій курацийних гостей не мав тут приноровлення. Попередньо українці урядживали без ніяких перешкод фестини на толоці близько самого джерела „Нафтусі", а тепер заказується не лише згаданому т-ву, але й іншим українським товариствам відбувати фестини і то не тільки біля „Нафтусі", але навіть далеко від купелевого заведення, себто на толоці „Городище". При цій нагоді варто ще згадати, що в місяці серпні ц. р. (4. і 18.) відбулися у нас вечорі української пісні і танка, заходом співацького т-ва „Сурма" в Трускавці, з яких чистий дохід т-ва „Сурма" призначило на освітню ціль. Тимчасом „Здройова Комісія", не зважаючи на внесені прохання про звільнення від оплат, не признає того звільнення і домагається оплати по 20 зол. від вечора. Оплати ці стягає урядовець тої комісії п. Кребс, який є дуже „спренжистий", бо урядує не лиш днем але також і нічю. На доказ того нехай послужить факт, що по концерті з 18. на 19. ц. м. в годині 2 в ночі напав згаданий п. Кребс на диригента „Сурми" і домагався катеґорично оплати, а коли він відмовив йому з огляду на невідповідну пору для полагоджування таких справ і до того ще на вулиці, п. Кребс грозив йому в піднесеному тоні донесенням до старости. Звертаємо на ці аномалії в Трускавці увагу компетентних чинників. **Свій.**

БАЛИГОРОД. (Концерт сяніцького хору під упраовою д-ра Блавацького). Дня 25/8 ц. р. загостив до Балигороду хор філії „Просвіти" з Сянока під дир. д-ра Блавацького і дав концерт українських пісень з такою програмою: 1) Щедрий вечір, Ой зійшла, Заспівали янголи; 2) Ой пряду, Три шляхи, Віддала мене, Женчичок; 3) Чого мені тяжко, Стрілецькі пісні, Засяло сонце; 4) Бандура. Саля Народнього Дому була битком заповнена як своїми, так і жидами й поляками. Хор співав чудово і публика була так перенята, що він був змушений майже кожну пісню повторити. В склад хору входило 4 священиків (о. Гентиш з Загіря, о. Менцінський з Новоселець і оо. Філяс та Лехицький з Сянока), п. Новицький з Сянока й інші, а з жінок п-і Налесник Наталія, жінка адв. канд. з Кросна і врештою самі пані з Сянока. Вишколення хору просто знамените, а те, що він не є чисто місцевий, тільки збираний, вказує найкраще, скільки то праці мусів вложити у нього адв. д-р Блавацький. Честь і слава д-ру Блавацькому і тим членам хору, що не жалували труду і праці та піднесли на дусі і нашу загумінку.

Михайло Заньків,
канд. адв.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:
Понеділок, 2-го вересня, г. 7·30 веч. „Тоска". Гостинний виступ М. Голинського.

Малий Міський Театр:
Понеділок, 2-го вересня, г. 7·30 веч. „Пигмаліон". Виступ А. Венгерка.

Кіна.

Аполльо: „Гріх Інґі".
Кольосей: „Темна справа" і „Примхи міліонерки".
Лев: „Самсон і Даліля".
Люна: „Побратимство крови".
Марусенька: „Зузя Саксофоністка".
Оаза: „В проклятому домі".
Палас: „Дикий чоловік" і „Розвідка".
Пан: „Свята брехня".
Пасаж: „Смертна їзда експресом" і „Червоношкірий джентельмен".
Фатаморґана: „Потоптаний квіт".
Химера: „Післявоєнний мушина".
Утіха: „Пат і Паташон, як пасажири на осліп".

Програма радіо.

Понеділок 2-го.

Варшава (1411,7). 16·40 Ґрамоф. музика. 20·30 Міжнародний концерт.
Познань (334,8). 18·20 Оперові арії.
Вильно (385). 18·00 Популярна музика.
Гельсінґфорс (221,4) 18·45 Мадярська і словен. музика.
Ляйпціґ (259). 20·00 Військова оркестра.
Талін (296). 18·30 Мандолінова орх.
Льондон (356,3). 10·30 Готелева музика. 19·45 Квінтет Паркінґтон.
Штутґарт (360). 20·00 Камерний концерт.
Берн (403). 20·30 Кармен.
Берлін (418). 19·30 Джезбенд на двох фортеп.
Стокгольм (436). 20·30 Солісти.
Рим (441). 21·00 Легка музика.
Прага (487). 16·55 Популяр. концерт.
Міляно (501). 17·00 Джезбенд.
Відень (516,3). 20·00 Камерний концерт. 20·30 Міжнародний концерт.
Мюнхен (533) 20·00 Шуманівський концерт.
Будапешт (550). 22·20 Циганська капеля.
Київ (800). 16·30 Камерний концерт.
Москва (825). 15·30 Музика до танців.
Ленінград (1000) 19·00 Симфонічний концерт.
Харків (1304). 17·00 Камерний концерт.
Париж (1725). 21·15 Муринські пісні.

Вівторок 3-го.

Варшава (1411,7) 18·00 Популярний концерт. 20·30 Оперет. музика.
Познань (20·30) Фортепян. концерт.
Гельсінґфорс (221,4) 19·00 Фінські пісні.
Мюнхен (533). 18·00 Фортепян. дріжка.
Бресляв (253) 19·05 Пісні ріжних народів.
Ляйпціґ (259) 20·00 Симфонічна оркестра.
Талін (296) 17·00 Вечір Ґріґа.
Брно (341,7) 19·05 Оркестра (Чайковський).
Льондон (057,3) 18·45 Квартет смичк. 19·45 Російські пісні.
Франкфурт (390). 21·30 Камерний концерт.
Берн (403). 20·30 Оркестра з „Бурсалю".
Берлін (418). 19·00 Скрипка. 20·15 Оркестра.
Рим (441) 21·00 „Севільський цирульник".
Прага (487). 20·05 Вагнерівський вечір.
Міляно (501) 17·00 Концерт. 23·00 Джезбенд.
Відень (516,3). 20·05 Симфон. оркестра.
Будапешт (550). 19·30 Циганська оркестра.
Київ (800). 17·00 Клюбовий концерт.
Москва (825). 15·30 Европейська музика.
Харків (1304). 16·00 Діточий концерт.
Ленінград (1000). 19·20 Дута оркестра.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

„Вертеп Наших Днів" Галактіона Чіпки і Ле-ле. 115 30—?
Яворів, вівторок 3.IX.
Кам'янка Струмилова, середа 4.IX.
Радехів, четвер 5.IX.

Наддніпрянський Хор Котка.
Калуш, вівторок 3.IX.
Галич, середа 4.IX.
Болшівці, четвер 5.IX. 228 14—?

Український Театр під дирекцією П. Карабіневича. 93 26—?
Вишневець:
Вівторок, 3.IX. „Осінні маневри".
Середа, 4.IX. „Пташник з Тироля".
Четвер, 5.IX. „Чесна Сузанна".
Пятниця, 6.IX. „Барон циганів".
Шумськ:
Субота, 7.IX. „Осінні маневри".
Неділя, 8.IX. „Пташник з Тироля".
Понеділок, 9.IX. „Чесна Сузанна".
Вівторок, 10.IX. „Барон циганів".
Кременець:
Середа, 11.IX. „Осінні маневри".
Четвер, 12.IX. „Барон циганів".

Освітний конгрес з нагоди 60-ліття Товариства „Просвіта" відбудеться невідклично у днях 22—24.IX. 1929 р. у Львові. Звертається увагу всіх референтам, щоби були готові зі своїми рефератами. — Конгресовий Комітет. 63 5—6

Філіям „Просвіти" до відома: Речинець зголошування учасників Освітнього Конгресу продовжується до дня 15. вересня ц. р. (як не подає обіжник ч. 3503/29). Між учасниками, представниками філій мусить бути обовязково бодай один селянин або робітник (освітники). По цьому речинці зголошень приниматись не буде і ніяка філія більше карт вступу не дістане. — Конгресовий Комітет.

Позір! Руханкове Товариство „Сокіл-Батько" повідомляє, що Руханкові вправи в Товаристві зачинаються з днем 2. вересня 1929 року в таким порядку: Члени, вівторок-пятниця год. 8—9 веч. Членкині, вівторок-пятниця год. 7—8 веч. Членкині II. ч. неділя год. 7—8 веч. Реміснича молодь, понеділок-середа год. 7—8 веч. Старші учасники, вівторок-субота год. 6—7 веч. Старші учасниці, вівторок-субота год. 5—6 веч. Молодші учасники, вівторок-четвер год. 4—5 веч. Молодші учасниці, середа-субота год. 4—5 веч. — Вправи відбуватимуться під проводом фахових провідників і лікарським наглядом. Приймає вписи й уділює всяких інформацій канцелярія „Сокола-Батька" при вул. Руській ч. 20. (Дім „Дністра" в подвірю) від год. 8—2 передполуднем і від год. 7—9 вечером. Оплата за руханку виносить 0·50 зол. місячно. Незаможні можуть бути звільнені від оплати. В міру потреби будуть отворені ще инші відділи. — Руханкою кріпім свої сили! Гаразд! — **Старшина „Сокола-Батька".** 406 1—2

Загальні Збори Кружка „Рідної Школи" в Рогатині відбудуться в суботу, дня 14. вересня ц. р. о год. 2 попол. в будинку української ґімназії зі слідуючим дневним порядком: 1) Відкриття Загальних Зборів, 2) Відчитання протоколу з послідних Загальних Зборів, 3) Звідомлення Старшини й Контрольної Комісії та уділення абсолюторії уступаючій Старшині, 4) Вибір нової Старшини, Контрольної Комісії та делегатів на Заг. Збір „Р. Ш.", 5) Внесення й запити. — На випадок неприявности потрібної кількости членів, Загальні Збори відбудуться о годину пізніше без огляду на кількість приявних членів. Чинні Кружки „Р. Ш." в повіті мають право вислати на Заг. Збори по одному делеґатові. — **Старшина.** 405 1—2

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ГОДИННИКИ тільки найліпших фабрик прецизійні продає за готівку і на рати від десятків літ з найліпшої сторони знана фірма **Іван Зельтенрайх,** Львів, пл. Марійська ч. 5. 191 28-?

ВІД ТИСЯЧПЯТЬСОТ ДОЛЯРІВ доми вільні з городами, біля трамваю продам. — Ігнат, вул. Куркова 24. Львів. 409 1—?

ПРИЙМУ дві паннички на станцію. Сонышний покій з фортепяном. — Е. П. Львів, вул. Виспянського ч. 11/I п. 408 1—2

ПРИЙМУ львівського хлопця з укінченою 7. класою до науки механічного ремесла. — Ломага, вул. Сенкевича ч. 9. 402 2—3

ПОТРІБНИЙ громадський секретар в однім з провінціональних наших містечок, укваліфікований, свідомий українець. — Зголошуватися письменно або устно в Адміністрації „Діла" під Д. Д. 283 3—3

ПАРЦЕЛЯЦІЯ — подільська земля (чорнозем) в дуже догідних положенню, по умірованій ціні з сплатах після умови, негайно до набуття. — Зголошення та запити про близші інформації і услівя слати під „Подільська земля", до нашої Адміністрації. 384 3—3

МЕБЛІ НА РАТИ! готівкові ціни; також тапіцеровані **меблі,** власного виробу — найдешевше в **Доротеум** Льва Сапіги 34. телеф 15·01. 44 5—?

ПРИЙМУ на станцію 2 паннички з ліпшого дому. Родинна опіка. — Інжинірова Пйотровська, Львів, вул. Гофмана ч. 14. 386 3—3

ПРИЙМУ на станцію учеників. Добірний харч, родинна опіка, ґімназія близько. Вул. св. Терези 2 б. II. поверх. Рудницький. 367 2—3

ДРОВА замовляйте тільки в українському Т-ві **„УНА"** в Дрогобичі. Ціни гуртові. 272 6 3—?

ПЛАТИМО високі ціни за золото брилянти і перли Домбровські-Розважевські, Львів, (Готель Жоржа), вул. Академічна ч. 2. — Оцінка безплатно. 190 28—?

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". В друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів, Ринок ч. 10.